

Listy

Listy

Listy Ason-klubu, **krásně informační** bulletin nejen pro mladé a nezavedené autory západních Čech. Ročník XIII, 2004, letos Listy č. **12** (od r. 1992 až dosud už Listy č. **96**) z 24.11., stran 20, náklad 600 výtisků. Redakce: Helena Šlesingerová. Vydal Ason-klub Knihovny města Plzně jako barevné bříško Plže č. 12/2004 za laskavého přispění Města Plzně. **N e p r o d e j n é !**

MILÍ PŘÁTELÉ...

*Chválu zaslouží jedni, že píší knihy dobře,
a druzí, že nepíší vůbec.*

(Jean de la Bruyer)

*

BYLO NEBYLO

* **SPOLEČNÉ POSEZENÍ AUTORŮ V KULTURNÍ KAVÁRNĚ JABLOŇ.** Při čtení listopadového čísla Listů se zjevně nikdo nepozastavil nad tím, že reflektují posezení říjnové, avšak to zářijové bylo zamlčeno. - Ó nebylo! Pouze se nevešlo. Tak tedy pozdě, ale přece... - Ve čtvrtek 23. září 2004 se pro nás Jabloň po létě opět otevřela. Jenom tak napůl. Nenabízela totiž vůbec nic k jídlu, a tak jsme hladověli nejenom po lásce, po životě a po literatuře. Zbývalo jen to jablko hříchu a poznání. Třeba **Irena Velichová** tu seděla ještě opálená a rozpálená po dovolené u moře. Inspirovala, například:

Marek Velebný

*** * ***

*Sweet sixteen
V červeném roláku
Si zapaluje cigaretu
A objednává jahody se šlehačkou
Jahody jí ladí s pokryvem pokožky
A šlehačka?
Ta sladká bílá kopule na vrchu
Chutná jak jejích nakažlivých
Sladkých šestnáct*

- [M. V. (*1970) je básník, prozaik a publicista, absolvent Fakulty humanitních studií ZČU, žije v Plzni a momentálně je zaměstnán v technické inspekci.]

Marek Velebný se ovšem zastavil na samém začátku na pouhý okamžik. Za chvíli ho vlak unášel spolu s Lucií Popovičovou do slovenského Martina na tamní setkání literárních klubů a tuhle báseň si mohl tudíž napsat až příště. **Pavla Přesličková** raději dorazila s přítelem. (Roman Kuneš už s námi v červnu prožil Den poezie na velhartickém hradě, doufejme tedy, že proti literátům nic nemá.) Před **Martinem Zajíčkem** tentokrát nestála obligátní káva, nýbrž docela prozaická sklenice piva. V ty dny byl právě na praxi v plzeňském K-klubu a v Divadle pod lampou. **Danovi Mikešovi** pod čepicí vyrostl hustý anglický trávnik a pod krkem slušivá kravata. Každému vlastnoručně napsal pozvánku na čtení s koncertem, na černou kartičku. Také se rozpomněl, že ho coby dítě školou povinně pravděpodobně učila rokycanská básnířka Dana Široká. **Lubomír Mikisek** se podělil o radost – jedna z jeho povídek na stanovené téma „Nevěra“ byla prý zařazena do antologie a bude vydána v jistém kamenném celostátním nakladatelství. **Milena Písačková** půjčila k prohlédnutí fotografie z cyklistických závodů v Plzni, Klatovech a Chodově a rozvinula nové téma – o prožívání sportovců a prožívání intelektuálů. **Lucie Koutná** tu byla v roli fotografky. Spěchala jako obvykle do Čajírny a pozvala nás na autorské čtení (které se pod názvem „My z Asonu“ uskutečnilo potom 4. října). **Jiří Č. Ulrich** si pro obálku malé knížky Identity vybral modrý karton, a protože se tehdy blížilo datum prvního uvedení Audience, lákal potenciální diváky nejenom na fernet („Můžeš si vybrat, kde chceš sedět: vedle Lucie nebo Martina, mezi Markem a Irenou...?“). S Mikešem, Velichovou a Čechurou si kladli na druhém konci stolu jakési zásadní tvůrčí otázky z oblasti literatury a divadla. **Helena Šlesingerová** přítomné zasypala literárními periodiky (Splav!, Host), parafrází na Máchův Máj (Gól), kterou nám Simona Váchalová poslala mailem, a také byla chvíli oficiální. Čas občanského sdružení Ason-klub se totiž nachýlil k valné hromadě a novým volbám. Nadpoloviční většinou přítomných členů byl pro následující volební období zvolen sedmičlenný výbor ve složení: Milan Čechura (styčný důstojník pro kontakt s humorem), Lucie Koutná (styčná důstojnice pro kontakt s Čajírnou), Tomáš T. Kůs (styčný důstojník pro kontakt s Jabloní), Lubomír Mikisek (styčný důstojník pro náhradní řešení), David Růžička (styčný důstojník pro kontakt s hradem Velhartice), Milan Šedivý (recenzent, co zastupuje Ason-klub v redakční radě Plže) a Helena Šlesingerová (předsedkyně a styčná důstojnice pro všechno ostatní). Omluvila se nachlazená Ilona Gruberová, Tamara Kopřivová (šla do divadla), Jan Gregorek (byl v nemocnici), Bidlo nám poslal SMS z Londýna... **Milan Čechura** pro tuto příležitost napsal a nahlas přečetl novou báseň:

Milan Čechura

V KAVÁRNĚ SEDÍ LITERÁTI

*V kavárně sedí literáti,
na čelech vrásky, v oku černo.
Jak chtějí svůj dluh Múzám splatit
a nesáhnout si na inferno.*

*Co však vím, možná mnohý dal by
svůj podpis čertu za nápady.
Za trochu veršů v krajích šalby
prodal by duši stár i mladý.*

*Prodal by duši, snad i srdce
a přiblížil se k svému cíli.
Já nejsem jiný, s perem v ruce
prosím, čtěte mě, furt či chvíli.*

- [M. Č. (*1949) je básník a prozaik, žije v Plzni a pracuje jako prodavač dřeva.]

* **FIVE MEN POETRY SHOW.** Ve středu 3. listopadu 2004 ve 20.00 hodin poctila plzeňskou Kulturní kavárnu Jabloň autorským čtením tzv. „Velká pětka“, totiž básníci Ason-klubu **Vladislav Hřebíček** (*1979), **Milan Šedivý** (*1977), **David A. Šakal** (*1974), **Q jádro** (*1981) a **Tomáš T. Kůs** (*1978) opět při společném vystoupení...

Od KATKY SACHROVÉ: K „5 men poetry show“ v Jabloni:

Jabloň byla plná lidí, já jsem se usadila v „1. řadě“, abych dobře slyšela a viděla. Slyšela jsem velmi dobře. Viděla ještě lépe. Do intimního přítomí zazněly známé hlasy. Ó já. Škála různých typů básní a přednesů. Milan do diváků doslova nahustil své super bomba poeticky zpracované výjevy ze života velkých osobností. Inu, i tak to mohlo být. Skvělý nápad. Objevil se tam např. poněkud laxní Haydn klidně přihlížející zápasu dvou zhrzených žen (jestli jsem si to špatně vyložila, tak se, Milane, omlouvám). Tomáš se vyznával ze svých stísněných bytových pocitů (při představě věšáku-lidského hroznu mi naskákala husina po těle) a záliby v meteorologicky-filozofických předpovědích. Kromě jiného nám však ukázal i kůsovského obchodního ducha – po nabídce již starší sbírky si pravděpodobně rozšířil svůj fanklub... Vlád'a, řečený Kašpárek, také nezklamal, neboť odlehčil atmosféru a „hodil do placu“ své někdy až naturalistické postřehy z nemilostného milostného života. Dozvěděli jsme se také něco z jeho fascinovanosti mobilními telefony vybavenými vibračním vyzváněním. Děkujeme ti, Vlád'o. No, a nakonec Libor, zpočátku s velmi vážnou tváří a s téměř profesionálním přednesem, který ve svých básních popíjel chlorovanou vodu, poslouchal chroustání a čekal, až se hlušina zazelená. (Mimochodem, konečně jsem trochu pochopila, o čem jsou Tobiášovy noci – nic moc veselého, že.) Kavárnu jsem opouštěla v rytmu SKA, čímž ale literární večer nekončil, neboť v jiném trochu méně atraktivním podniku jsem se za odborné asistence pokusila proniknout do umění takzvané hospodské pivně-táckové poezie. Díla tohoto typu totiž též zazněla v průběhu večera. (Jen tak na okraj – nikomu neradím jít rovnou z nonstop-baru do školy a pokoušet se psát zápočtový test). Každopádně věřím tomu, že nám chlapci drazí zase za čas něco předvedou, třebaš v jiné sestavě. Nevěřím, že to bylo úplně naposled. Never say never. (Plzeň, 11.11. 2004)

- [K. S. (*1982) je básnička a recitátorka, žije v Plzni a zde také studuje Pedagogickou fakultu ZČU (obor čeština - francouzština).]

Od LUCIE KOUTNÉ: Bylo jich pět (Jabloň, 3.11. 2004):

*Davy lidí se hrnou na autorské čtení, nevidané. Tomáš T. Kůs obchází s kloboukem coby pouliční umělec a žádá nás, abychom mu přispěli na jeho umělecké kousky. A to ještě ani nezačal. Sou pěti oblíbených básníků z Asonu si nemohu nechat ujít. Tihle hošani mě zatím ještě nikdy nezklamali. Vy, co jste tam nebyli, o hodně jste přišli! Dobrá, smiluju se nad vámi a něco vám o tom večeru povím. Pořad uváděl Milan Šedivý, kdo jiný, že. To už je taková tradice. „Takže, vážení přátelé...“ hlásal Milan a pak už na nás autoři sypali svou tvorbu. Básničky veselé, šokující i vážné a poetické. Došlo i na prózu – Šakal přečetl povídku **Brigáda**. Nevěděla jsem, že byl na brigádě v masokombinátu. Vyličil nám to tak barvitě a do detailu, že jsem si řekla, tam bych rozhodně nešla ani na návštěvu, natož tam pracovat. Fakt hnus. Moc se mi líbila **Bajka** od Milana Šedivého, to bylo vtipný. Vlád'a Hřebíček četl ve vojenském mundúru nevojenské básničky. Buď v tom obleku i spí, anebo nám tím chtěl dát najevo, že mu vojna ještě neskončila. Nicméně nezapomněl připomenout, že to má za 48 (dní). Četl např. o perníkové chaloupce. Líbí se mi zvláště ty vtipné a naivní básničky. Krom básniček samotných jsem si všimla i toho, jak kdo čte: Hřebíček se směje, nebo je vážný, ale nedělá žádná gesta, je to dobré v tom, že posluchač se soustředí na slova a není rozptylován pohyby. Když dorecitoval Q jádro, tak jsme nevěděli, jestli bude mluvit dál, anebo skončil, tvářil se tak. Nevěděli to ani ostatní účinkující. Recituje básně i zpaměti, to obdivuju. Šakal recituje s vážnou tváří a je zahalen mrakem kouře. Tomáš T. Kůs nechal doma básničky o počasí a své recitování oživil gesty a různými rekvizitami. Když křičel o prostoru, přemýšlela jsem, zda má na mysli časopis *Prostor*, no asi spíš ne. O Milanovi se ví, že je úžasný performer. Směje se celá Jabloň. Při básničce **Feministka** jsme mohli mít dojem, že před námi opravdu stojí feministka. Moc vám děkuju za ten večer, opravdu jsem se pobavila a trochu se i inspirovala. I hudba byla moc super! (Plzeň, 16.11. 2004)*

- [L. K. (*1980) je básnička a prozaička, absolventka Pedagogické fakulty ZČU (oboru manažer výtvarné kultury), žije v Plzni a nyní pracuje ve zdejšímu muzeu.]

Od MILENY PÍSAČKOVÉ: Five men poetry show:

Přijdu z Jabloně, je něco po půlnoci, sakra, to už by bylo pomalu na čase jít spát, páč ráno učím od sedmi v jisté holandské firmě na Borských polích, což znamená budík na půl šestou, avšak hle, celým bytem něco voní – a hlad mám teda pořádnej – ha, tatínek něco navařil a dost toho i zbylo, hmmm-mmm, to zaručuje motivaci ještě aspoň na hodinu bez spánku... Nuže, zkuste hádat, komu asi vděčíte za následující reportáž...

Tak si říkám, ještě že jsem si v úterý 2. listopadu nabrala kdesi program Jabloně a za pět minut dvanáct zvěděla, že se ve středu 3. listopadu koná ve zmíněné culture-friendly kavárně 'Five men poetry show'. Jo táák, to je ta slezina 'Velké pětky', jak se někdy v srpnu v salónku hotelu Viktoria vyjádřil o sobě a svých družích Šakal, aby vzápětí avizoval zmíněnou akci. A vskutku, naši elitáčci (čímž nemyslím nic zlého) se opravdu sešli. Takže něco postřehů: křehkoučká příčnoflétnistka Mirka (které nemůžu přijít na jméno, ale proč jí nakonec neříkat Mirka Hřebíčková) se za ta léta pěkně sehrála a sezpívala s bluesmanem Kamilem Burešem. Kamilův hlas pozoruhodně nabyl na síle (nebo že bych ho už tak dlouho neslyšela? ale ta intenzita se mi nezdála, že ne, přítomní svědkové?) - Kamil jde, popadne jumbo kytaru, řízne trsátkem do strun, a hned i jeho sytý zpěv rozrezonuje všechny ušní bubínky po celé místnosti. Do toho to Mirka Hřebíčková sladí v mezihrách tou svoji stříbromagickou, liběznější supervábníčkou. Pak Miš, coby asonklubí elitaček No.1, uvede všechny přítomné protagonisty a posleze je donucen začít. Čte něco, co sic ihned nasadí laťku kvality hodně vysoko a potvrdí to značnou úroveň večera, nicméně publikum to nikterak nerozhýbe, páč to nemá zas takovou šťávu, jaká – a to ještě nevíme ani netušíme – bude prýštit z jeho textů závěrečných, kdy pouhý jeden jediný půllitříček piva popustí uzdu taktéž Milanově pohybové kreativitě. Pak přijde na řadu Šakal. Má na sobě černé tričko s logem Teplicko-adršpašské skály. Čímž nechci říct nic, neb Miš přece pochází z jiných Teplic – tohle jsou Teplice nad Metují, takže o nějaké demonstraci obdivu k regionu velkého asonklubiho rodáka nemůže být ani řeč. Šakal mazaně využívá svého školeného recitátorského hlasu, jenž nelze poslouchat jinak než pozorně. Ještě více obdivu si však vyslouží nebyvalým zpestřením večera jedním nepublikovatelným dobrým vtípem, po jehož odvyprávění Jabloně ne a ne utišíť opakované salvy smíchu. Vlád'a Hřebíček sedí na pódiu v zeleném a má to za 48. Avšak ani vojenská základní služba, již si užívá jako jeden z posledních, nenarušila jeho bystré vnímání a smysl pro unikátní pointu. Vydatně obojího užívá, čímž svým způsobem láme konvenční styl myšlení mnohých z nás, kteří na tohle prostě nemáme. Pak je tady nezbytně 'good-looking' Tomáš T. Kůs, jehož texty začínají působit trochu experimentálně, zvláště doprovází-li je nečekanými performancemi, do nichž improvizčně zatáhne přítomné diváky. Nepochybuju, že jsem mu udělala radost, když jsem se fyzicky nebránila jeho ztvárnění jedné starší básně, jejímuž obsahu jsem se rázem stala obětí, loutkou, černou ovečkou... –ou –ou... Nuže, ať má dušička pokoj... No, a Q jádro přišel otestovat, jak pevné nervy a trpělivost má divácká obec – vždy si náležitě dával na čas, kdy začne se čtením. Byl živým důkazem toho, že je k autorskému vystoupení potřeba maximálního stupně koncentrace. V poměru k ostatním toho nepřčetl příliš, ale to, co četl, stálo za to. V závěru se vše zvrhlo z nebetyčné výšky k nedozírným hlubinám (ostatně už o přestávce někdo kopnutím zvrhl půllitr syna Svatky Heinlové – přičemž dotyčná prohlásila, že to je dobře, páč dvě piva jsou pro synka tak akorát a třetí by už nedělalo dobrotu), no ale zkrátka, nebudu vás napínat, zanedlouho Miš perlil o 106 – kdo by to do něj řek', že se po jednom(?) pivu dokáže tak rozparádit – a svobodník Hřebíček taky opět dodal něco výživných textů (ale teda FAKT výživných, udělaly radost), no, a tak stále dokola, ještě jsme s Luckou Koutnou stihly nafotit sérii reportážních snímků, až to nakonec zakončil Kamil jakýmsi poloperverzním, hřebíčkovsko-improvizačním blues.

P.S.: Ráno jsem samozřejmě zaspala, ujely mi všechny autobusy No.30, no, ale co mě zachránilo??? Navzdory ukrutné geometrii rámu Gianta Terrago jsem cestu z Lobez na Borská pole zvládla za 18 min. GOD BLESS THE BIKEOHOLICS...

P.S. II: Jak ráda bych do výše napsaného nacpala nepřeberné množství smajlíků ☺, ale když ona by mi je redakční cenzura nejspíš zase požrala, jako posledně a předposledně v reportážích z Anglie aj. Proč, ptám se??? Smajlíci (odborně emotikony) vyjadřují celou škálu autorových emocí, které

pouhý text zkrátka vyjádřit nemůže. A má čtenář Plže zájem vidět, jak se při psaní tvářím a do jaké míry si z toho kterého subjektu dělám srandu? Má! Tedy tam smajlíci patří, ne?! (Plzeň, 23.11. 2004)

- [M. P. (*1980) je básnířka a prozaička, absolventka Pedagogické fakulty ZČU (oboru čeština – angličtina), žije v Plzni a působí porůznu jako učitelka. – Do prosincového čísla poslala Milena s jediným e-mailem hned tři přílohy. A já-redaktorka jsem začala otevírat zleva a přirozeně (jak jinak!) smazala všechny smajlíky uvnitř textů. Vložené znaky dělají totiž neplechu - cestou do tiskárny se mohou přestrojit za Čáry Máry Klikyháky, hranaté závorky za kulaté a obrácené (jako se nám to stalo minule). Tenhle článek jsem otevřela jako poslední... Aby autorka neřekla, opět jsem jí tam smajlíky (jen pro tentokrát!) dodělala. I k dodatkům. – Čtenáři Plže snad mají právo vidět, jak se při psaní tvářím já?! ☺ (-šleh-)]

* **(TÝ)DEN POEZIE.** V týdnu od 16. do 22. listopadu 2004 probíhaly na mnoha místech naší republiky už pošesté oslavy **Dne poezie** k výročí narození velkého romantického básníka **Karla Hynka Máchy** (*1810 – †1836). Ty první, v roce 1999, zorganizoval literární a kulturní Klub 8 u příležitosti zahájení projektu *Poezie pro cestující*, který uveřejňoval v pražském metru básně. Druhý ročník oslavoval *Poezii místa - místa poezie* a experimentoval s nezvyklými prostory pro autorská čtení. Třetí se jmenoval *Poezie vedle nás* a přinesl podstatně bohatší programovou nabídku. Čtvrtý Den poezie byl *Karnevalem poezie*. Letošní ročník s podtitulem ***Poezie z ptáčích perspektiv*** nás jednoduše vybízel k tomu, abychom o poezii zauvažovali z jiného, méně obvyklého úhlu. (Více na: www.volny.cz/denpoezie.) - Také Plzeň se rozezněla, spíše komorně, jak se na introvertní básníky sluší. Sdružení Johan se tentokrát nepřidalo, a proto nikdo nezastavoval pracující lid na nádraží a neptal se ho, rozespáleného, co pro něj poezie znamená; nikdo nerecitoval ve špičce na Americké třídě a ani na Masarykově náměstí do rána verši neobrostl strom. V Knihovně města Plzně zato rozkvetla okna na schodišti – plakáty s básněmi i autorskými portréty. A taky výtah. A taky regály. V knihovnách, ale též např. v Kulturní kavárně Jablůň, dostali návštěvníci Básně do dlaně. Přesně tu bylo pro ně připraveno (díky laskavé podpoře Města Plzně) na papírech osmi různých barev 32 různých básní od jednadvaceti plzeňských autorů. Suma sumárum 12.800 lístečků! Mnozí pečlivě vybírali, mnozí si brali po jedné od každého, nemnozí obdarovali na oplátku nás.

Marek Velebný

*** * ***

*Jak obstarožní prostitutka opřená o roh Resslerovy ulice
Nabízím své srdce
Ale slušně a tiše
Již dva roky je mé srdce rozervané jak modré volební balónky v prachu dlažby
Marně se brodím horami spadaného listí a lidí
A hledám záplatu na svou duši
Červenou, nebo modrou pilulku?
Výsledek je stejný, jen otočit kohoutkem vnímání světa a utéci od marné bolesti
Modrou pilulku na modrou bolest
Měsíc si vesele hraje na úplněk
Za tónů jazzu se pokouším v Jabloni zapomenout s Modrým Portugalem
Modrý Portugal, modrá pilulka, modrá ... Láska
Zas skončil překrásný den, kdy jsme se mohli brouzdat barevným listím
Dušičky
Chtěl bych položit věnec na hrob naší lásky, jen nevím kam ...*

(Plzeň, 15.11. 2004)

Milada Langová

STROM

*Rozvil
a jeho krása pomíjivá
přechodně působí v mozků zkrat,
ne - ještě nehoří, jen přihořívá,
to leží první list hned u našich vrat.*

* **ROZPRAVA O SOUČASNÉ POEZII.** Součástí letošních oslav Dne poezie bylo též mezinárodní bohemistické sympozium s názvem **Rozprava o současné poezii**. Ve dnech 18. a 19. listopadu 2004 je v Polanově síni uspořádala katedra českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty ZČU v Plzni ve spolupráci s Knihovnou města Plzně, sdružením Pro libris, Střediskem západočeských spisovatelů a Ason-klubem. Mladí autoři – **Irena Velichová** a **Martin Zajíček** – ochotně pomohli pořadatelům při prezenci. Byli by pomohli ještě více. Například literární vědec a básník Radek Fridrich z Ústí nad Labem si potřeboval popravit sako a tvrdošjně trval na tom, že sám. (Ach, věčná škoda! To by to znělo jednou v životopise: „...již jako šestnáctiletá přišila knoflík slavnému vědci a poetovi...“). Při referátech v sále si aspoň nezávisle na sobě zapisovali propiskou na ruce slova, jimž nerozuměli, a o přestávkách vzájemně konzultovali. I malé asonklubí knížky, Literární menu a Básně do dlaně se ocitly v igelitových taškách pro účastníky konference. Do Polanovy síně během dne nahlédli Jiří Č. Ulrich, Jakub Folkman, Milena Písačková, Ilona Gruberová... (a v pátek také Svatava Heinlová). Příspěvek **Heleny Šlesingerové** „Seznámení s novou plzeňskou poezií“ zazněl ve čtvrtek jako poslední a předznamenal večerní čtení.

* **PÁTÝM PÁDEM: POEZIE!** Dr. Novotný naložil na asonklubí bedra pak další balvan, přetěžký, až jsme se pod tíhou odpovědnosti prohýbali. Autorské čtení pro literární odborníky! Polanova síň byla úplně plná, pár návštěvníků dokonce stálo. Celý večer jsme (podle básnického cyklu *Pády* od Kateřiny Kašákové) nakonec nazvali *Pátým pádem: poezie!* Protože pátým pádem oslovujeme, voláme. A my toužili oslovit. Kdo, co a na co? František Kučera na trubku, Ivan Kudrna na kytaru, Helena Šlesingerová na úvod. **Milan Šedivý** (*1977) potvrdil, že básně nejen komponuje jako hudbu. Jako by nám je přímo zpíval a tančil. **Jan Sojka** (*1973) vystoupil jen krátce. Předstíral nezkušenost a zatajil, že je „v civilu“ učitelem a léta hraje divadlo v Antidivadle. (Podařilo se – prý se líbil.) **David A. Šakal** (*1974) s **Katkou Kašákovou** (*1982) byli pečlivě připraveni a v sedě u stolu se v důstojné recitaci střídali. Dobrá poezie by měla mít pět P. Proto poslední přednášela půvabná **Pavla Přesličková** (*1982). Ke komu, čemu? Kromě docentů seděli v hledišti i kolegové – Marek Velebný, Lucka Koutná, Hedvika Bartošková, Milena Písačková nebo Tomáš T. Kůs... A o kom, o čem? O sobě, Plzni, o nás? A s kým, čím? Snad trochu prkenně? Přátelé odborníci, snad aspoň trochu s vámi...

Od MARKA VELEBNÉHO: *V den ochutnávky nového „božolé“ se zaplnila Polanova síň poezií. Pátým pádem: poezie! Nikdo neupadl. Naopak na hlavu účinkujících padala chvála Helenky Šlesingerové. Milan Šedivý s Šakalem ctili důstojnost Polanovy síně, někdy se v Jabloni rozjedou víc. Jan Sojka se obával, zda ho lidé budou poslouchat, a rozloučil se básní „Piju...“ - Ale Vaňku! Vždyť vy nepijete!? - Kašička měla básně o přírodě i životě, třeba její traktor jako hřeben pročesával meze. Místo „pěti Pé“ byla zlatým hřebem Pavla Přesličková se dvěma „Pé“, možná jich má víc. Přednesla mj. básně, co měla v Plzi, a „Smrt“. Umírat v jejích rukou za přednesu té básně by muselo být krásné. Básně doplňovala hudebně trubka. V Polanově síni byla taková hustota poezie, že se snad muselo vyvětrat. (Plzeň, 19.11. 2004)*

*

LISTOVÁNÍ

*** DĚKUJEME:**

Za publikace. Prozaička **Tereza Jandová** (*1979), původně z Plzně a nyní ze Zbůchu, nám prostřednictvím manžela (– věděli jste o něm?!) věnovala do knihovničky sborník vybraných prací celostátní soutěže prózy Hlavnice A. C. Nora 2004 s názvem *Potřebuji člověka*. Kromě Terezy jsou v něm zastoupeni také přechodně plzeňští Slavoj a Růžena Pískovi. Pořadatelé vydali navíc publikaci, která se ohlíží za uplynulými deseti lety soutěže a přináší podrobný přehled o historii všech ročníků vč. úplných seznamů všech přihlášených a oceněných. Západočechů jsme mezi nimi za všechna léta napočítali asi šestnáct.

Podle vlastních slov „nezodpovědná“ redaktorka Anna Maršáková z občanského sdružení Krystal, které se snaží pomáhat lidem s psychickými problémy, přinesla ukázat první číslo jejich nepravidelného občasníku *Krystálek*. Vykouklo na svět 1. listopadu a píše se v něm také o Literárních fórech, na nichž se četla vlastní i cizí dílka.

*** VÍTÁME:**

V měsíci říjnu jsme mezi sebou uvítali mladičkou **Danu Doležalovou** (*1990). Dana je žákyní 4. základní školy v Plzni, píše básně i povídky a dokonce už publikovala – v almanachu dětských prací III. ročníku soutěže „Kde končí svět – Kolik řečí umíš, tolikrát jsi člověkem“ s názvem *Nejlepší bylo jablko* (2004).

Nová básnířka **Andrea Vašáková** (*1983) trvale žije v Českých Budějovicích, už třetí rok je ale posluchačkou Fakulty humanitních studií Západočeské univerzity v Plzni. Její verše byly uvedeny např. v rozhlasovém pořadu Mirka Kovářika Zelené peří.

K odběratelům Plže se v listopadu připojil i **Jakub Tomšej** (*1988) z Karlových Varů. Studuje tamní gymnázium, píše povídky a dříve publikoval na internetových stránkách Písmák.

Dana Doležalová

SOUMRAK

*Soumrak to je den a noc,
kde objeví se i půlnoc.*

*Soumrak to je šerý den,
kde člověk chce být neviděn.*

*Soumrak to je šeré ráno,
které je nevitáno.*

*Soumrak to je poezie,
v krabici od harmonie.*

Andrea Vašáková

POD ZÁMKEM

*Za rozbřesku planoucího citu,
za doprovodu matoucí hudby
vychází slunce.*

*Přes mrtvé brouky
a slzy v plamenech
potichu vlévá se do holobytu.*

*Pomocí květin
snaží se rozzářit byt dost zašlý už.
Snad jen vidlička a nůž
našly vzájemnou krásu
v bytě mrtvých dětí.*

*Žárem, jenž i ocel taví,
snoubí se se zámkem na mých dveřích,
které, jak pásem cudnosti
chráněny jsou před paprsky,
mezi nimiž tak těžko
hledá se ten pravý...*

Hedviku Bartoškovou (*1983), studentku Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni, jsme trochu představili v listopadových Listech, ovšem ne v této rubrice. Dává přednost vázaným veršům a dokonce si svázala sbírečku *Malé básně ze tmy* (Plzeň, Hedvíkoviny 2004).

Počátkem listopadu se k našim šikům konečně připojil i **Tomáš Makaj** (*1974) ze Strašic na Rokycansku. Tomáš je už zkušený básník - časopisecky publikoval (v Tvaru, Plži aj.) a získal ocenění v soutěžích Hořovice Václava Hraběte 1998, Literární Šumava 2002 a 2003 nebo v děčínské Ceně Vladimíra Vokolka 2002. Ve Strašicích učí na základní škole a zároveň studuje religionistiku na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Pochopitelně za námi nepřišel s prázdnou. Položil totiž otázku, zda je k přijetí třeba vykonat *nějaký řádný iniciačně poetický rituál... ?* – No to je nápad! Zatím jsme básníky (a prozaiky též) přijímali prostě jenom tak, jako by se nechumelilo. Proč nevymyslet něco... něco báječného... NĚCO, nač noví autoři hned tak nezapomenou?! Milí přátelé, přemýšlejte a navrhujte! ... A milí přátelé přemýšleli a navrhovali a bylo to na Dušičky. Snad proto. Až si to potenciální členové Ason-klubu přečtou, bude v nich jen malá dušička...

Od JANA VAVŘIČKY: *Vždycky se mi líbily výtvary, kde každé slovo začíná na stejné písmeno. Stačí pár slov. To je můj pošetilý návrh. Honza V. (Stříbro, 2.11. 2004)*

Od KATEŘINY SACHROVÉ: *Zavázat mu oči a vykoupat ho ve studené řece... (Plzeň, 2.11. 2004)*

Od VOJTĚCHA NĚMCE: *Slyšel jsem, že v divadle Sklep mají pozoruhodný zvyk: Nově přichodí herci prý podstupují krutou chlastačku (alkoholu), tak brutální, že... to až prý není hezké. Možná to je jenom mýtus, ale Sklepáci tydlencty věci milují. (To jasně dokazuje, jak jsou herci posedlí alkoholem.) U básníků, prozaiků a pišících šílenců vůbec to je určitě jiné. Vzpomeňme si na beat generation. Co voni dělali? Brali drogy? Né né né. To by asi nešlo. Já bych navrhoval, aby každý nováček snědl svou nejoblíbenější knihu! To by byl rituál! Za asistence ambulance, ovšem. Mohlo by to být nebezpečné... Ou. Radši budu držet klapot klávesnice za... no to je jedno. Radši nebudu nic psát, protože bych se asi taky měl podrobit rituálu, vzhledem k tomu, že jsem v podstatě čerstvý materiál. Jo! Anebo tohle: Novic napíše svou asonklubovou přezdívkou na list knihy a ten se pak spálí... třeba někde na prazvláštním místě (to by mohl bejt nějaký plzeňský symbol - to už si vyberte sami, když já nejsem zdejší). Něco podobného dělávají skauti - akorát si potom společně u táboráku zazpívají junácké evrgríny. Ach, to je tak poetické! Ale já jsem spíš pro brutální mystiku. Víte, takovej dotek nadpřirozena spojenej s mýtickou historií města Plzně - rozuměj městské staré pověsti (já je vůbec neznám). No jó, jo. Musíte se s tím nějak poprat, no. (Cheb, 2.11. 2004)*

Od DAVIDA A. ŠAKALA: *No jasně, to je ono, i tak se řady neustále rozrůstají. Kvantita není potřebná. Co třeba dát mladýmu přednášku na téma Poezie Ivana Diviše s ohledem na vliv Vladimíra Holana? Mějte se, zdraví Šakal z Velké Pětky (Plzeň, 2.11. 2004)*

Od ILONY GRUBEROVÉ: *Krásný nápad!!! Co třeba recitace vlastní tvorby před komisí básníků - náležitě „přísnou“ a pak veselou, výklad, co tím chtěl básník říci... Nebo mluvní téma - co pro mne znamená poezie/ v čem cítím poezii – pak i odpovědi na zvědavé otázky typu - jak dlouho píšeš, proč... - jde jen o nějakou formu, aby se moc nepostrašil nový uchazeč, ale aby to byla pro něj nakonec legrace. Chtěli bychom ho přece alespoň trochu poznat - co píše a proč, že jo. Tak to podřídít tomuhle cíli. (Plzeň, 3.11. 2004)*

Od DANIELA MIKEŠE: *Myslím si, že legrace musí být za každou cenu, a tak tedy by nový člen měl napsat legrační povídku nebo báseň, kterou by sám před námi přečetl. A měl by nás rozesmát nebo alespoň vyloudit úsměvy. Pokud se mu to podaří, měl by být přijat, pochopitelně by to měl číst na srazu Ason-klubu v Jabloni před přítomnými členy. (Hrádek, 8.11. 2004)*

*

SLÁVA HRDINŮM U KAVÁRENSKÝCH STOLKŮ... (písničkář Viktor Cais)

* **PÍSEŇ ORANŽOVÉHO KOUŘE PETRA ŠIMONA.** Básník **Petr Šimon** (*1976), který pochází z Karlových Varů, ale vystudoval a žije v Plzni a zde také pracuje na pobočce Francouzské aliance, věnoval Ason-klubu *Píseň oranžového kouře – La chanson de la fumée orange*, vlastní dvojjazyčnou sbírku veršů, v níž kromě Šimonovy skladby naleznete též její francouzskou verzi v překladu **Elise Bichler** a navíc soubor kreseb **Vladimíra Větrovského**. Kniha o nákladu 200 ks vyšla za podpory Alliance Française de Plzeň a dalších a byla uvedena do života v pátek 22. října 2004 v 19.30 hodin na MOVING STATION – v budově bývalého nádraží Plzeň – Jižní předměstí.

*

FÉNIXOVY CESTY

* **Od DAVIDA RŮŽIČKY:** Plž zase ulezl svoji měsíční délku a za tu dobu se toho tolik stalo. I uvnitř Fénixových cest. Strávili jsme prodloužený víkend na Velharticích, navštívili kapli svatého Kříže na Karlštejně, sešli se v čajovně, zajeli do Chudenic, kde se konečně objevil i jeden opravdický Asonkluban Marek Velebný. A jaké to tedy bylo?

*

Po právu píšu, že Chudenice byly krásné. Ač měly být původně literární, staly se samy živoucí poezií i pohádkou a my účastníci jsme jakoby procházeli opravdickým literárním dílem.

V pátek jsme opustili Plzeň, jak nejrychleji to šlo. Prodral jsem se škodovčenkou skrze dopravní špičku a hustou mlhu, za Přešticemi v Borovech hodil blinkr vpravo a opustil reálný svět. Auto šplhalo po silničce mezi kopci obtočenými záclonami mlhy, až se zjevil hřbet kopce nad vesnicí Roupov a také z hájku vykukla barokní kaplička. Zastavili jsme. Obejdeme kapli a proti nám vyběhne z mlhy obrovský lovecký pes. Bílý, takový, jaké vidáme na starých renesančních gobelínech. A za ním chlap. Ne, neměl lovecký úbor ze starých časů, alébrž novodobé montérky, ovšem na prsa si tiskl... co to? Velkého nádherného dravce. „Orel skalní,“ vysvětlil nám dotčený muž. Tu pták spadl z jeho předloktí a zatřepetal obrovskými křídly, zasáhl jimi psa, který v úleku uskočil. „Je těžkej jako prase,“ ulevil si chlápek, když dostal orla nazpět.

Potom jsme vystoupali k hradní bráně. Tam stál rytíř v gotickém úboru s mobilním telefonem v ruce. Rozhodli jsme se jej následovat. Zmizel nám uvnitř hradu, v unikátní zachované renesanční černé kuchyni s 15 metrovým vysokým torzem komína, tak velké, že tam prý bylo možno urožniti vedle sebe dva voly. Uvnitř praská oheň a je slyšet hlasy. Vstoupit, nevstoupit? Nad vchodem visí vlajka se znakem korbele. Panebože, to jsou přece kluci, co šermovali na zamykání hradu Velhartice!!!

Buch buch na dveře, ty se otevřou a zazní radostný výkřik: „Hele, průvodci z Velhartic!“ A hned jsme zváni ke stolu, ten se prohýbá pivem a medovinou (jakožto řidič se rázem ocitám mimo hru), nádobou s utopenci, u jedné z kamenných stěn praská oheň, na zdech svítí připevněné louče. V jejich světle se lesknou meče a pušky, píšťaly i hákovnice. Jiskry z ohně odlétají tím vysokým komínem, kterým lze hledět k nebi jako hvězdářským dalekohledem.

S Korbely tlacháme až do setmění, než nás kastelán z Chudenic zavolá, kde že to jsme. Ještě nám prokáží čest... smíme si vystřelit z píšťaly a z hákovnice na zahájení jejich poslední akce této sezóny, což pravidelně dělávají zde na Roupově. Odjíždíme jako omámeni... je to neuvěřitelné, nic takového jsme si neplánovali, a ono to vypadalo jako ve filmu nebo v knížce, odbočíš z hlavní silnice a ocitneš se ve středověku (tedy skoro), někde jinde, mimo normální uspěchaný svět.

Následovala drsná jízda v mlze, ale přes všechny ty klikaté a úzké silničky jsme nakonec dorazili v pořádku a mohli se ubytovat v chudenické mateřské školce. Ta totiž stojí v bývalé zámecké zahradě a z velkých oken školky je báječně vidět nejen zámek, ale i věž kostela a pak lesík na kopci

nad Chudenicemi s rozhlednou zvanou Bolfánek, podle svěťce sv. Wolfganga, který tam stanul na cestě do Čech. Později zde vystavěli barokní kostel, který byl za Josefa II. zbořen, pouze věž zůstala zachována a dnes je z ní rozhledna.

Jenže tohle jsme v pátek ještě neviděli, ani v sobotu, protože ráno hustě sněžilo. Mělo to svůj půvab, sedíš si v teple, piješ horký čaj, koukáš na to, jak snášejíci se vločky pokrývají střechy, trávu v sadu, rampu pod oknem... a bohužel i tvoje auto, a přemýšlíš, jestli to sleze, anžto nemáš zimní gumy.

Pak jsme vyrazili pracovat. My kluci jsme vozili šutry a bořili jednu zeď, holky pastovaly podlahy v zámku.

Odpoledne se stala taková smutná událost, ze které jsme však nakonec skoro umřeli smíchy. Před zámkem stál valník. Zadání bylo jednoduché. Opřeš silné prkno jako nájezd, vyvezeš suť, vyklopíš a šup pro další. Jenže ty nevíš, jak to před zámkem vypadá. Dobrá. Valník stál na docela strmém svahu před bývalou zámeckou branou. Normálně tu parkují auta, když přijedou návštěvníci nebo hosté do zámecké vinárny. Teď tu překážel valník. Svažité nájezd směřuje do úzké ulice mezi domky a míří na kněžiště kostela stojícího na náměstí. A v té úzké cestě ještě stálo několik aut. Stará oklepaná škodárna a dva západní drahé vozy.

Když jsem se vracel s kolečkem naloženým sutí, zarazil mě a Míru kluk jménem Lukáš, neboť trochu kulhal a divně koktal, že „ujel valník a nabořil auto“. Stále jsme to chápali jako vtip poplatný atmosféře v naší skupině... Koneckonců jsem ráno žertoval, že by bylo vtipné, kdyby valník ujel a zastavil se na náměstí... Leč, byla to pravda. Lukáš stál právě nahoře, když se to stalo. Hoch stačil upadnout, našťastí na valník a ne přes postranice, protože by se mohl zranit nebo by ho vzal zadek valníku, kdo ví. Stihl včas vyskočit a jen si narazil nohu. Pod svahem valník zastavil o onu škodovku, resp. zaryl se ojí do země, škodu nadzvedl, posunul ji o půl metru a hrana sajtny vysklila okénko zadních dveří. Nic víc!

Majitelka (místní paní učitelka, tedy kolegyně, chá chá!) pouze konstatovala, že to je letos už potřetí (poprvé ji vzal valník tažený za traktorem, podruhé chlápek, co si šel ke školníkovi půjčit hrábě a nezabrzdl svoji škodárnu, a pak se tradoval výrok: „Hele, Franto, kolik myslíš, že stojí hrábě?“ Franta: „Co já vim, ty vole. 100, 130 korun?“ „Nee. Čtyři a půl tisíce.“) a přijala to stoicky. Otázkou je, nestálo-li by za to parkovat raději jinde.

Není divu, že jsme večer využili pravidla: brigádníci pracují, večer jim pití zaplatí obec. Tedy, krom tvrdého alkoholu. Je z toho docela hezké posezeníčko, příjemné, sedí s námi zajímavá holka, co studuje archivnictví a hraje na lesní roh, zábava plyne... až kdosi navrhne, že bychom se mohli jít projít. A proč ne? Nejlépe ke hřbitovu, pak na kopec s rozhlednou Bolfánek, pak ke skalce, odkud Wolfgang žehnal Čechům (svítí tu rozžehnutá svíčka)... pak dolů. Stromy jsou holé, země zasněžená, na obloze svítí hvězdy, a tak je docela krásně vidět. Nejprve jdeme do tzv. Americké zahrady, což je arboretum z 19. století, kde jsou vysázeny stromy typické pro severní oblast Ameriky. Stromy snášejíci drsné podnebí. Potmě je to velice zajímavá činnost. Občas si posvítíme baterkou na název té či oné rostliny. A pak mám připraven v záloze kapitální plán. Lidé mi nedůvěřují a brblají... naším cílem je... tzv. Kvapilovo jezírko! Všichni lidé znají Rusalčino jezírko ve Vysoké u Příbrami, které inspirovalo Antonína Dvořáka ke složení světoznámé opery. Ovšem málokdo ví, že v Chudenicích jest jiné jezírko, které inspirovalo autora libreta této opery, pana Kvapila. Jako hoch sem chodil k lesnímu koupališti, coby dospělec si tu i zaveršoval. Tam jsme tedy došli a nebylo daleko do půlnoci. Stromy se odrážely na hladině, mezi nimi hvězdy. Všichni přítomní ztichli, dívali se na hladinu, každý stál či seděl někde sám, někteří i docela blízko vodě. Ta atmosféra byla tak silná! A po dlouhých minutách jsem je převedl přes hrázku k louce, která leží hned za jezírkem, ta byla v noci postříbřená sněhem nebo jinovatkou, a my se brodili tou krásou po louce, o níž se říká v místních legendách, že tu tancovaly skutečné rusalky, jdeme až ke kruhu pěti stromů, které vypadají jako tanečnice zakleté do živého dřeva, se svojí královnou uprostřed. A za nimi stojí zvláštní altán, zvaný Kuchyňka. Zde se panstvo občerstvovalo, pokud si vyrazilo do lesa na lov. Zde vyhlásíme desetiminutovku čekání na půlnoc. Řekl jsem totiž všem přítomným, že úderem půlnoci se stromy promění v krásné víly a začnou tu po palouku tančit. Kluci si připravili hodinky a odpočítávají čas. Pravda, lišili se asi o dvě minuty, ale když jsme došli k závěru, že

půlnoc již byla, řekl jsem najednou: „Podívejte se nahoru do korun stromů, to vypadá, jako když doopravdy tančí“... a vypadalo to tak.

Opět jsme se chvíli kochali a pak zamířili po lesní pěšině k novému zámku, empírovému, zvanému Lázeň, neboť to měl být v 18. století lázeňský komplex, jen ta voda byla jaksi obyčejná, a ne léčivá, tak je tu dnes alespoň nádherný park a dobrá hospoda, tedy pardon, restaurace, kde by ti jistě, čtenáři, také velmi chutnalo. Spát jsme šli v půl druhé ráno.

Neděle byla taková normální. Prohlídka zámku, zašli jsme si na mši a prohlédli si kostel s nádherným interiérem, např. tu mají barokní malovaný strop s úžasnými výjevy ze života sv. Jana Křtitele, lidé odcházeli na autobusy a odjížděli, my s Mírou zajeli ještě k Lázni a dali si tam jakousi chutnou kapsu s kuřecími játry, vše zabaleno v bramboračku, a zakončili palačinkou. Také interiér zámku Lázeň jest úžasný, zbylo tam docela dost z původní výzdoby a sem tam i nějaký mobiliář, díváš se od stolu z oken do parku, vidíš okolní kopce, jak se stmívá, dopiješ čaj, ukusuješ palačinku s oříškovým krémem a se šlehačkou a žasneš, jak nádherný to byl zase víkend. Pak nastartuješ auto, na první státovce - hlavním to tahu - zas po té, co člověk projel mlhou - se ocitáš zpět v civilizaci, normálním životě s prací a všemi těžkostmi naší lidské společnosti... a vzpomínáš, nechce se ti o tu atmosféru zážitku přijít a říkáš si, koho by to mohlo také zajímat. Nebo potěšit... No, a nebo koho tím nalákáš někam někdy příště.

Lukáš z valníku to pak v mailu vyjádřil slovy: V práci mi nikdo nevěřil, že se toho tolik dá stihnout za necelé dva a půl dne.

*

* **PŘEDVÁNOČNÍ PUTOVÁNÍ ZA HŘEBÍČKOVOU VŮNÍ.** Nedávno mne na nádraží přepadl muž v zelené uniformě a volal: „Vojenská policie! Jste zatčen!“ Byl to básník Hřebíček. Po chvílce povídání o životě se začala rýsovat další akce, kterou se pokusíme zorganizovat v prosinci. Jednalo by se o vojensko-básnické cvičení s cílem proniknout do vojenského výcvikového prostoru v krásném renesančním zámku Komorní Hrádek kousek za Prahou, kde bude do konce prosince významný asonklubí bard holdovat řádu a disciplíně. Protože akce je teprve ve stadiu domlouvání, sledujte pečlivě stránky www.fenixovycesty.netcafe.cz.

*

Pro ty, kdo by chtěli, připomínáme vánoční koncert spřátelené skupiny Silencium. Bude se konat 25. prosince od 14:00 v kostele v Mrtníku u Hořovic. (Plzeň, 22.11. 2004)

- [D. R. (*1969) je básník, žije v Plzni a zde také pracuje jako učitel angličtiny na SPŠ elektrotechnické.]

Od MARKA VELEBNÉHO: Výlet do Chudenic:

Tak jsem konečně vyrazil na akci „Fénixovy cesty“. Startoval jsem z deštěm uplakaného nádraží Plzeň – Jižní Předměstí do Staňkova. Do Chudenic, trochu pro mne tajemného místa, jsem přijížděl autobusem sám v sobotu. Před lety jsem zde marně hledal kamarády při jedné brigádě, tak jsem byl trochu napjatý, jak to skončí tentokrát. Trochu jsem se bál počasí, vzal jsem si do kapsy modrou Aleninu čelenku, co hřeje (na rozdíl od modrého srdce). Ale nakonec i přes zbytky sněhu nebyla potřeba. Trochu jsem se prošel, když jsem předčasně vystoupil u zámku Lázeň. V městečku u kostela jsem se rozhlížel a u hospody na mne volá D. Růžička: „Není to pocestný, tedy Velebný?“ Vzal mne do zámku a ukázal, co se dělá, a blátivým nádvořím mne odvedl odnést batoh do budovy školky. Při pohledu na bláto se mi vybavila hláška z filmu „Knoflíková válka“ – „Kdybych to byl býval věděl, tak bych sem byl býval nechodil.“ Převlékl jsem se a hurá do boření. Přesně jako s Brontosaurem před lety. David s klukama odvázel cihly, kameny a suť na valník. Valník, respektive následná malá nehoda se stal téměř okamžitě „kultovním“. Společně s Helenou Glatterovou jsme se pustili do archeologického prohrabování sutí a kamení a hledali jsme celé cihly. V tomto bohulibém úsilí jsme zapěli songy: „Dělání, dělání“, „Hlupáku“ z pohádek i „Moje střevíčky jsou jako ze zlata“ a citace z her Šimka a Grossmanna. Venku na nás sem tam pohlédlo sluničko a vedle něho i kastelán a místostarosta. Ubytování jsme byli ve školce a šli pak do restaurace „Stará škola“. Zde jsme zapředli filosoficko-religionistickou disputaci. Jedna z účastnic nás obdařila skoro sociologickou

studii, když popsala, že každý z jejích mnohých partnerů byl jiného vyznání, od judaisty, přes muslima, katolika a další, ale nejlépe prý na ni působil hinduista či buddhista, ono „život je cesta...“ Helena Glatterová založila sekci šlehačkových pohárů, ale nikdo z gulášové sekce a sekce kuřecích prstů, se k ní nepřipojil. Někteří si šli „šťouchnout“ biliár. Po naléhání Heleny, abychom v restauračním zařízení netrávili tolik času, jsme se pod vedením Davida Růžičky vydali na tajemný noční výlet. Okolo hřbitova na rozhlednu Bolfánek a do Americké zahrady. Noční společná výprava listím parku vypadala, že nás zavede jiným směrem, ale David nás zavedl ke „Kvapilovu jezírku“ a Altánku, kde jsme o půlnoci zkoušeli ve větvích stromů a moři hvězd na obloze vidět zjevení se rusalek. Při návratu do městečka nás uvítalo sněžení a namrzlý asfalt. Druhý den jsme se šli podívat na expozici do starého zámku, kde nám milá paní průvodkyně poskytla výklad, do kterého pšikal její kocour. V Andělském salóňku nám průvodkyně s mobilem u ucha prozradila, že se v této místnosti zjevil anděl a řekl: „Volaný účastník je nedostupný.“ V dalších místnostech jsme se dozvěděli historii jména Czerninů z Chudenic a o dobových jídlech a zvycích. Následovala mše v kostele, po ní jsem docela rád řekl: „Díky bohu, že už je konec.“ Jelikož většina chtěla jet v 15 h autobusem, rozdělili jsme se na skupinu, co šla do zámku a do parku na rozhlednu, nyní za světla kochat se přírodou. V mokřém listí se mi šlo skoro lépe v noci, kdy jsem tolik neviděl na cestu. Zpáteční cesta vlakem ze Staňkova nám příjemně uběhla v jazykové disputaci. M. V. (15.11. 2004)

*** MILAN ŠEDIVÝ: Davide, četl jsem tvůj Monolog samozvaného životopisce,**

uveřejněný v minulých Listech a jako zobrazovaná persona gratissima, jako onen vykreslený Básník, ti shovívavě, téměř bohorovně kynu. Znuděně jsem na svém nebeském baldachýnu zaznamenal dokonce i to, že jsi ke svému notně rozpínavému příspěvku (jaký pán, takový člán) opravdu musel něco nastudovat z těch dvaadvaceti prospektů, bulletinů, regionálních tisků a knih, které jsi nakoupil od té naprosto zděšené paní v teplickém muzeu (takovou denní tržbu už léta nepamatovala...) Nicméně vám, Tobě i Helence Glatterů, ještě jednou děkuju za opravdu milou společnost i za ten velmi cenný (mimořádně už kompletně a s nadšením přečtený) tisk o královně Juditě a teplickém klášteřu. Po tomhle poděkování se téměř ostýchám uvést jedno upřesnění. Mylně jsi ztotožnil Lázně Libverdu s Libverdou děčínskou, kde se má někdejší zahradnická škola nacházela. To je ovšem pro životopisce ostuda. I pro toho samozvaného. Zdravím tě do Plzně! (Dubí, 19.11. 2004)

- [M. Š. (*1977) je básník a kritik, absolvent Pedagogické fakulty ZČU v Plzni (oboru čeština – hudební výchova), žije v Dubí a pracuje jako knihovník v Regionální knihovně Teplice.]

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ POZVÁNKY

* **Ve čtvrtek 2. prosince 2004 v 18.00 hodin** Vás Ason-klub srdečně zve do Kulturní kavárny Jabloň (Plzeň, Krátká 2 – zastávka tramvaje č. 2 u Centrálního autobusového nádraží) na další společné posezení mladých a nezavedených autorů západních Čech a jejich přátel.

* **Ve čtvrtek 2. prosince 2004 v 19.30 hodin** Vás Ason-klub srdečně zve do Kulturní kavárny Jabloň (Plzeň, Krátká 2) na večer s názvem Kráska a zvíře. Křest malých knížek **Daniela Mikeše** (*1976) a **Ireny Velichové** (*1987), v den Ireniných narozenin, za hudebního doprovodu studentek plzeňské konzervatoře a s následným koncertem ethno-akustic-beatboxové kapely Já Ty a On. Vstupné 10,- Kč.

* **V pátek 3. prosince 2004 od 13.00 do 17.00 hodin a v sobotu 4. prosince 2004 od 9.00 do 12.00 hodin** pořádá Střední odborná škola profesora Švejcara (Plzeň, Majerova 1) dny otevřených dveří. Čtete rádi? Zajímáte se o knihy? Jste spíše humanitně založení a matematika, fyzika či chemie vás moc nebaví? V tom případě je obor KISS (tj. Knihovnické a informační systémy a

služby) pro vás ten pravý! Ve 2. ročníku možnost výběru ze zaměření knihovnictví, archivnictví a zpracování informací.

* **V sobotu 4. prosince 2004 v 9.30 hodin** jste zváni do společenského sálu Městské knihovny v Klatovech (Balbínova 59/1 – budova bývalé jezuitské koleje mezi kostelem a Černou věží) na závěrečný seminář XIV. ročníku soutěže Literární Šumava. Na programu slavnostní zahájení, vyhodnocení letošního ročníku odbornou porotou, přednes vítězných prací, vyhlášení výsledků s předáním cen a řízená diskuse.

* **V úterý 7. prosince 2004 v 18.00 hodin** jste zváni do baru divadla Dialog (Plzeň, Klatovská 7) na premiéru Audi po 30 letech. Bláznivou mléčnou parafrází na slavnou pivní Audienci napsal a hraje **Jiří Č. Ulrich** (*1936), tentokrát v roli sklerotického Vaňka, který v bílých zdech slastně popíjí mléko. (Poznámka: představení se děje v prostoru baru divadla, neboť diváci jsou vzácní a vyžadují veškeré pozornosti a pohodlí.)

* **V úterý 14. prosince 2004 v 18.00 hodin** jste zváni do baru divadla Dialog (Plzeň, Klatovská 7) na reprízu představení Dvě světýlka ve tmě tmoucí. Trojroli zloděje, hlídače a princezny napsal a hraje **Jiří Č. Ulrich**. Za totality zakázáno pro náboženský motiv, není však i ďábel v zákulisí?

* **Ve čtvrtek 16. prosince 2004 ve 20.00 hodin** jste zváni do Kulturní kavárny Jabloň (Plzeň, Krátká 2). **JAROSLAV HUTKA**: již tradiční předlouhý předvánoční koncert pod korunou Jabloně. Vstupné 100,- Kč.

* Literární pořady Kruhu přátel knižní kultury v Polanově síni Knihovny města Plzně – viz bílé stránky Plže. Další literární pořady – viz Kultura – Plzeňský kulturní přehled.

*

LITERÁRNÍ SOUTĚŽE A CENY

* **LITERÁRNÍ A HISTORICKÁ SOUTĚŽ DANIEL 2004**. Institut dětí a mládeže MŠMT ČR ve spolupráci s Památníkem Terezín ve školním roce 2004/2005 garantuje **II. ročník jednokolové literární a historické soutěže Daniel**. Soutěžním tématem letošního ročníku je: **Holocaust a jeho reflexe, případně rasové problémy v současné ČR a problém soužití různých etnik v ČR**. Soutěž je určena žákům 8. a 9. ročníků základních škol, 3. a 4. ročníků osmiletých gymnázií, 1. a 2. ročníků šestiletých gymnázií a rovněž studentům všech typů středních škol. Soutěžící se mohou zúčastnit jednoho či obou oborů soutěže, tzn. jak **literárního** (poezie, povídky, fejetony atd. s uvedenou tematikou; max. 10 stran), tak **historického** (dějepisné studie týkající se tématu; max. 20 stran). Práce musí být původní, autor uvede jméno a příjmení, rok narození, úplnou adresu školy vč. PSČ, případně také adresu bydliště. **Uzávěrka je 10. prosince 2004**. **Kontakt:** Institut dětí a mládeže MŠMT – Talentcentrum, Mgr. Alexandra Zimolová, Sámova 3, 101 00 Praha 10; tel.: 271 746 098, linka 24, fax: 271 746 923, e-mail: zimolova@idm-msmt.cz; <http://www.idm-msmt.cz>. Zasláné příspěvky vyhodnotí porota. Slavnostní vyhlášení a předání cen nejlepším účastníkům soutěže v obou kategoriích a obou oborech proběhne na konci ledna 2005 u příležitosti „Dne památky obětí holocaustu a prevence zločinů proti lidskosti“ (27. leden). Vybrané práce mohou být v zájmu propagace soutěže publikovány, vystaveny apod.

* **O CENU ALFRÉDA RADOKA 2004**. Nadační fond cen Alfréda Radoka vyhlašuje **XIII. ročník soutěže o Cenu Alfréda Radoka za nejlepší původní divadelní hru**. Soutěže se může zúčastnit kterýkoli autor s **původní divadelní hrou** napsanou česky nebo slovensky, pokud tato hra dosud nebyla (a do předpokládaného rozhodnutí poroty 22.3. 2005 nebude) uvedena či zveřejněna. Soutěž je anonymní. Práce v pěti exemplářích bez uvedení jména autora na titulním listě, nebo ve dvou tištěných exemplářích plus na disketě, pošlete na adresu: Nadační fond Cen Alfréda Radoka, c/o

AURA-PONT, Radlická 99, 150 00 Praha 5. Na volný list papíru nezapomeňte uvést obvyklé údaje, zejména jméno, příjmení a adresu autora. Vstupní poplatek 400,- Kč za každou zaslanou hru uhradí účastník poštovní poukázkou na adresu pořadatelů, potvrzení o zaplacení vloží do obálky spolu s texty. **Uzávěrka je 15. prosince 2004.** Práce bude hodnotit pětičlenná porota, jména deseti finalistů budou oznámena spolu s nominacemi na Ceny Alfréda Radoka za inscenační výsledky v roce 2004 na tiskové konferenci na přelomu února a března 2005. Výsledky soutěže budou zároveň s odměnami pro vítězné hry, respektive jejich autory, zveřejněny na slavnostním Večeru Cen Alfréda Radoka ve Stavovském divadle v Praze 22.3. 2005. Deset nejlepších textů bude též k dispozici všem zájemcům v knihovně Divadelního ústavu a na sekretariátu soutěže. Texty ostatních her budou autorům vráceny. Další informace u *Marie Reslové, tajemnice správní rady fondu, tel. 607 805 100, 224 809 170, e-mail: marie.reslova@divadlo.cz, nebo na www.divadlo.cz/art/clanek.asp?id=6375.* (Radokova nadace vznikla v roce 1992 a jejím posláním je podpora původní divadelní tvorby. Patronem je sám Václav Havel.)

* **VIDOUČÍ 2004.** SFK Palantír Pardubice a SFK Syndrid Praha spolu s internetovými stránkami Scifiworld a Kult fantazie vyhlašují ***literární soutěž s názvem Vidoucí***. Lze zaslat dosud nepublikovanou a do jiné soutěže nepřihlášenou **povídku** v českém nebo slovenském jazyce, o rozsahu 2 – 25 normostran (tj. 30 řádků po 60 znacích na stránce), která obsahuje **prvky sci-fi, fantasy či hororu**. Počet příspěvků od jednoho autora není omezen. **Uzávěrka je 29. prosince 2004.** Výhradně elektronická adresa: vidouci@centrum.cz. Do kolonky „předmět“ napište „Vidoucí“ nebo „soutěž“. Povídku pošlete nejlépe jako komprimovanou přílohu (.archiv, *.zip, *.arj, *.rar). Příloha e-mailu by měla obsahovat soutěžní povídky ve formátu *.txt nebo *.rtf, dále zálohu povídky a textový dokument s údaji o autorovi díla. Zasláním práce do soutěže dává autor souhlas s jejím anonymním publikováním na webových stránkách SFK Palantír (<http://www.sfkpalantir.net>), zároveň také s případným zveřejněním v klubovém fanzinu „Šedý zákal“ či sborníku. Hodnocení bude mít dvě části. Odborná porota složená z externích porotců, členů SFK Palantír, SFK Syndrid, redaktorů Scifiworldu a Kultu fantazie zvolí jednoho vítěze. Druhou, veřejnou porotou se stanou návštěvníci webových stránek v době od 1. ledna do 30. května 2005. (Autor sám se coby porotce nesmí zapojit!) Hlasování bude tajné, výsledky budou oznámeny až na Parconu 2005 (Festival Fantazie, Chotěboř). Na vítěze čekají pamětní plastiky, věcné ceny a pardubické perníčky. Pořadatelé si vyhrazují právo případně změnit podmínky či jméno soutěže, při malém počtu příspěvků soutěž zrušit a při malém počtu porotců sloučit obě kategorie do jedné.

* **LITERÁRNÍ SOUTĚŽ GONGU 2004.** Poslední dobou se na nás odevšad valí děsivé zprávy o světovém násilí a terorismu, o porušování lidských práv apod. Lidé však zažívají také šťastné chvíle, většinou častěji než tragédie. Proč se o nich veřejnost dozvídá méně? Že by utrpení bylo tak atraktivním zbožím? Život nikoho nešetří, ale vzpomínky na světlejší chvíle pomáhají člověku vyrovnat se s těmi temnými, jestliže přijdou. Redakce Gongu se rozhodla vyrazit do útoku a nasbírat zásobu pozitivní energie z ***literárních příspěvků na téma „Šťastná chvíle mého života“***. Potom z nich bude vybírat k otištění texty, které čtenáře, jak doufá, potěší. Literární forma nerozhoduje, mohou to být **básně, fejetony, povídky** apod. Prý nevádí, že zrovna nepíšete jako Alois Jirásek, vaše příspěvky upraví do spisovné češtiny. A o čem máte psát? O tom, co vám v životě udělalo radost, co vás potěšilo, pobavilo, co vám dodalo chuť do práce či do života. Zažili jste veselé chvíle se svými dětmi nebo s kamarády, spolužáky či učiteli? Viděli jste na výletě nádherné místo? Potěšil vás nějaký film nebo knížka? Nebo žijete sami a těší vás jen pejsek svým oddaným pohledem? Pak je to váš hrdina a vy o něm napište. **Uzávěrka je 31. prosince 2004.** Adresa: GONG, Hábova 1571, 155 00 Praha 5 - Stodůlky, fax: 235 521 411, e-mail: gong@gong.cz. Autoři všech příspěvků, které budou vybrány k otištění, odmění redakce hezkou knížkou.

* **DOPIS JEŽÍŠKOVI 2004.** Dětské oddělení Městské knihovny v Chodově vyhlašuje ***literární soutěž o Dopis Ježíškovi***. Soutěž je určena zejména žákům základních škol. Lze zaslat práce

v libovolné literární formě (báseň, příběh, dopis aj.). **Uzávěrka je 31. prosince 2004.** Adresa: *Městská knihovna, dětské odd., Staroměstská 55, 357 35 Chodov, <http://www.knihovnachodov.cz>. 352 665 598, 777 831 755, 352 665 163, e-mail mkchodov@volny.cz.* Vyhodnocení soutěže proběhne pravděpodobně 12. ledna 2005 v rámci znovuootevření dětského oddělení knihovny.

* **NEJKRÁSNEJŠÍ ČESKÉ KNIHY ROKU 2004.** Ministerstvo kultury české republiky a Památník národního písemnictví vyhláší soutěž *Nejkrásnější české knihy roku 2004*. V soutěži bude hodnoceno grafické, ilustrační a polygrafické zpracování knih. Oceněné knihy postoupí do mezinárodní soutěže *Nejkrásnější knihy z celého světa*. Přihlášky spolu s podmínkami soutěže poskytne *Památník národního písemnictví, Strahovské nádvoří 1, 118 38 Praha 1, tel.: 220 516 695, Mgr. Zdeněk Freisleben a Ludmila Klimentová, e-mail: nckr@volny.cz; <http://www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz>.* **Uzávěrka je 19. ledna 2005.**

* **ŘEHEČSKÁ SLEPICE 2005.** Sdružení rodáků a přátel Řehče vyhláší *IV. ročník literární soutěže Řehečská slepice*. (Blízko Řehče leží např. okresní město Jičín.) Soutěž je určena neprofesionálním autorům České republiky bez věkového omezení. Lze zaslat dosud nepublikované a do jiných soutěží nepřihlášené práce libovolných žánrů (básně, povídky, fejetony, glosy, historické práce aj.), psané na stroji nebo počítači v rozsahu max. do 6 normostran, ve čtyřech exemplářích. Vyhlášovatel má na mysli zejména příspěvky humorné, v nichž nebude chybět legrace, nadsázka, ironie, recese, prostě lidově sranda. Motto tohoto ročníku zní: „*Řehče a vesmír aneb První meziplanetární setkání obyvatel Řehče s Martany*“. Soutěž probíhá ve třech kategoriích, a to: **1. Práce týkající se Řehče (vítány jsou příspěvky s vesmírnou tematikou, např. řehečské úspěchy při dobývání kosmu, životopisy řehečských kosmonautů apod.).** - **2. Poezie na volné téma „Život kolem nás a my“.** - **3. Próza na volné téma „Život kolem nás a my“.** Soutěž je anonymní. Práce označte heslem, k textům přiložte stejně označenou zalepenou obálku, v níž uvedete opět ono heslo (tj. značku, symbol svých prací), jméno a příjmení, rok narození, povolání či školu, kategorii, v níž soutěžíte, adresu vč. PSČ a vlastní podpis, kterým se zavazujete, že souhlasíte s podmínkami soutěže. K nim patří, že vyhlášovatel si vymíní právo použít soutěžní práce k propagaci soutěže pro případné další ročníky a uveřejnit práce ve sborníku bez nároku na honorář. Vítězové obdrží „humorné“ věcné ceny a čestná uznání. Některá z cen však nemusí být nutně udělena, případně mohou být dvě ceny spojeny. Autor zvláště zdařilé práce dostane zvláštní cenu - *Řehečskou kraslici* s právem používat titul *kohout* nebo *slepice* roku 2005. Dále bude udělena Cena řehečského čtenáře. **Uzávěrka je 20. ledna 2005.** Práce posílejte na adresu: *Dr. Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka* nebo na e-mail: rehec@seznam.cz. Obálku označte heslem „*Řehečská slepice 2005*“. Vyhlášení výsledků se uskuteční počátkem dubna 2005.

* **LITERÁRNÍ SOUTĚŽ STUDENTŮ ZÁPADOČESKÝCH STŘEDNÍCH ŠKOL 2005.** Gymnázium Plzeň, Mikulášské náměstí (Tereza Homulková a Veronika Kůsová, kvinta B) a Ason-klub Knihovny města Plzně vyhláší *XIV. ročník Literární soutěže studentů západočeských středních škol*. Soutěž je určena studentům středních škol a učilišť Plzeňského i Karlovarského kraje, není tematicky vymezená a probíhá ve třech žánrových kategoriích: **a) poezie** (3 - 10 básní), **b) próza** (max. 15 stran), **c) ilustrace** k některému ze zaslaných vlastních textů volnou technikou (raději **ne** uhlem, rudkou či suchým pastelem). Práce zašlete v šesti strojopisných exemplářích formátu A4, každá kopie musí být označena jménem. (Kopie budou rozděleny do šesti souborů pro jednotlivé porotce - nesešivejte proto kopie stejného textu k sobě!) Ilustrace stačí pouze jednou. Na zvláštní list papíru uveďte znovu své jméno, dále rok narození, adresu bydliště vč. PSČ, školu a třídu, kterou navštěvujete. Texty bude hodnotit porota složená z učitelů, redaktorů, spisovatelů, mladých autorů a studentů. **Uzávěrka je 15. února 2005.** Adresa: *Tereza Homulková, kvinta B, Gymnázium, Mikulášské nám. 23, 326 00 Plzeň*. Obálku označte heslem „*Literární soutěž*“. Výsledky soutěže budou zveřejněny v Polanově síni Knihovny města Plzně v druhé polovině dubna 2005 (pravděpodobně v sobotu 23.4. v 10.00 hodin). Účastníci budou vyrozuměni písemně a ještě raději elektronicky. Pořadatelé proto uvítají i Vaši e-mailovou adresu! Pošlete-li soutěžní texty zároveň v elektronické podobě na adresu: asonklub@kmp.plzen-city.cz, usnadníte tím přípravu sborníku.

*

AD FONTES ANEB UŽ STAŘÍ ŘÍMANÉ...

ILONA GRUBEROVÁ: Když ještě nebylo interview aneb O antické biografii

Zajisté už kdekerého čtenáře této rubriky napadlo, odkud pocházejí toliké podrobnosti ze života slavných, kteří žili v dobách, kdy ještě nikdo neznal ani pojem novináři, natož pak paparazzi. Přesto již tehdy existovali spisovatelé, a to na stupnici od těch umělecky skromných až po velikány, kteří svými díly zachycovali významné osobnosti svých dějin i současnosti. Nechtěli se však věnovat vznešené historii, tj. žánru historiae (řec. historiai), ale chtěli nahlédnout do skutečného života – veřejného i soukromého – těch osobností, které byly jak se říká „in“ – do života umělců, spisovatelů, vojevůdců, státníků... Jak je vidno, zájem o informace tohoto druhu je značně starého data, ovšem vzhledem k době vzniku např. k eposu je žánr biografii (z řec. bios – život, grafain – psátí) přece jen velmi pozdní. Sofističtí filozofové postavili do centra svého zkoumání člověka, řečník Ísokratés (asi 370 př. n. l.) pronesl oslavnou řeč na jakéhosi kyperského krále, Aristotelés a jeho následovníci peripatetické objevili význam osobnosti v dějinách i vědách a helénistická Alexandrie nakonec při vydávání starých literárních „perel“ prostě něco v jejich úvodu uvést musela. A tak vznikla biografie.

První dochované latinské životopisy jsou z pera Cornelia Nepota někdy ze 40. let před zlomem letopočtu. Z umělecky po věky málo ceněné knížky se sice plně zachovalo životopisů jen pár (hlavně o neřímských vojevůdcích), zato myšlenka překonala věky: napsat srovnávací životopisy, v nichž vždy vedle Římanů stojí i Řekové „od stejného řemesla“. Také titulu – De viris illustribus – O slavných mužích – se od té doby pro spisek podobného obsahu používalo téměř výhradně.

Své přelávané dílo tak nazval i Suetonius (celým jménem S. Tranquillus), o jehož životě soukromém nevíme zhora nic a o tom veřejném jen to, že byl za Traiana správcem veřejných knihoven (tehdy ceněný úřad), za Hadriána dokonce vedoucím císařské kanceláře, ale upadl v nemilost. Z jeho velkého spisu o slavných se zachoval pouze oddíl o gramaticích a rétorech, což nadchne asi jen takové nadšence sui generis. Naštěstí pro širokou čtenářskou obec a koneckonců i pro jeho trávu nezaplevelenou slávu napsal Suetonius i o životech těch tehdy hned po bozích prvních, napsal O životě císařů. Právě tady se dočteme, že božský Caesar upadl, když v Africe vyskakoval z lodi (naštěstí u toho Kleopatru nebyla), že Caligula učinil jedním ze senátorů svého bělouše (protože není důvod, proč by tu funkci nezastal) nebo že posledním chodem v Claudiově na manželky přespříliš bohatém životě byly hříbky s peprou omáčkou. Počtete si, stojí to za to! Suetonius totiž přišel s modernizací alexandrijského útvaru: po nezbytných údajích o původu, narození, funkcích, úspěších apod. porušil vždy chronologické schéma, aby líčením kratičkových příběhů a kuriozit dokreslil psychologický obraz osobnosti. Tak to klasifikují literární vědci. My latiníci víme, jak v Římě milovali fama, hezky česky řečeno fámy čili příběhy (více méně pravdivé), které šly od úst k ústům, a je nám tedy nad slunce jasnější, proč se právě De vita Caesarum tak v úplnosti dochovalo.

Za největšího v oboru biografii v období celé antiky je považován Plútarchos. Tenhle slavný rodák z Chairóneje v řecké Boiótii proslul svými filozofickými dílky s etickými radami ani ne tak původními, jako popularizátorsky praktickými. Ve Věčném městě pobýval často, za Traiana dostoupila jeho kariéra vrcholu. Ve svém opravdu důkladném spise Bioi paralléloi – Souběžné životopisy - zachytil 23 párů, v nichž vždy k jednomu vynikajícímu Řekovi staví analogický životní příběh o nic menšího Římana. Získal si tak nejen čtenáře řecké části světa, protože sláva Velké Grécie v té době už přece jen bledla, ale i římského západu, protože Římanům takové srovnání (byť dopadalo někdy nedobře) velmi lichotilo. Plútarchos nepopisuje historické okolnosti, ty přece popsali již druzí, soustřeďuje se plně na povahu osoby a na „způsob jejího jednání a myšlení“. Cílem je skrze osobnost porozumět historii. Dodejme, že díky Plútarchovi poznáme stejně dobře ještě i etiku a diplomacii. Proto prý měl jeho knížku celý život pod polštářem pruský lišák Fridrich Vilém I. – místo bible!

Chválen bývá také Solónův zákon, jenž zakazuje mluvit špatně o mrtvém. Je totiž zbožné považovat zemřelé za svaté, je spravedlivé šetřit těch, kdo již nejsou, a je politickou moudrostí čelit trvalé nenávisti. Solón učinil přítrž také pomlouvání živých, a to jak ve svatyních, tak na soudech i při hrách. Nařídil, aby ten, kdo se toho dopustí, zaplatil tři drachmy tomu, koho pošpinil, a kromě toho dvě drachmy do veřejné pokladny. (Plut.Solón 21)

Ejhle, efektivní způsob, jak ozdravit stání finance!

- [I. G. (*1970) žije v Plzni a působí jako učitelka češtiny a latiny na středních i vysokých školách. Spolu s manželem Josefem G. Je autorkou a též interpretkou literárně hudebních pořadů, přednášek apod.]

*

OHLASY * REFLEXE * KRITIKY

Vstup na vlastní nebezpečí!

* MAREK VELEBNÝ: Sbíрка Markéty Irové:

Několik dnů po Ason-klubu, kde jsem dostal „Zelenou knížečku“, jsem si ji přečetl jedním dechem pozdě k ránu, když jsem nemohl spát. I přes rozespálé oči jsem se pilně zahloubal a musím říci, že na rozdíl od žluté i oranžové knížky jsem porozuměl většině básní. Dokonce některé Markétka obdařila i názvem, ač to není jejím zvykem. Skoro u všech básní jsem si udělal srdíčka a mnohé verše potřhl a někde přidal i vykřičník, to jako bych chtěl vykřičet do světa, že mne to podobně zasáhlo. Malá drobná sbírka, tak trochu podobná své milé, krásné, tak trochu tajemné autorce s nádhernými očima. Již na první stránce přirovnává bouřku k romantickému srdci - my romantici vášnivě milujeme. Na další stránce krájí pomyslně svou duši pro lásku. Když milujeme, dáváme sami sebe druhému. Dále ukazuje i kamarádství, třeba poplácání může navenek bolet, ale v duši pohladit. Další verše na stránce jsem si podtrhl všechny. O tom, jak je šťastná, že druhý její lásku opětuje. Autorka popisuje dobro i zlo okolního světa, trochu i pohledem nepozemšťana, krásné spojení: „Chodidla tají spolu s asfaltem.“ Ukazuje, že slunce, dárce života na Zemi, má i svá pouta, kterými nás může zranit. Verše o větru jsou k přemýšlení. „...Jednou ti bude prospěšný“, třeba i pomůže rozfoukat popel a vrátit tělo po smrti do oběhu přírody. Autorka mimochodem popisuje všední čas svého života, lásky, noc, ráno, jejich krásu i pomíjivost. Zdá se jí, v tomto zvláštním světě, že má prázdné srdce, bez lásky, i když o lásce píše. Lásku vnímá okamžiky a bojí se, kdy ten okamžik skončí. Ten věčný strach všech milenců, jestli ten okamžik blaha bude pokračovat. Autorka hledá odpověď na otázku osudu, pomíjivosti světa, života, ale ve svém mladém, plném a inteligentním životě nachází pravdu, která ukazuje zlobu a špinavost světa. „...hltáš pseudopravdy, vláčejí tě bahnem zasviněných lží.“ Poslední část sbírky provází opět motiv lásky. Krásná, tajemná, někdy i na pohled nepřístupná Markéta se zde vyznává ze samoty, která ji nutí do archetypální masky, kdy je nucena lovit lásku či spíš lásky. Ten odstavec jsem si podtrhl s vykřičníkem. „Jsem to, co ze mne udělala samota, lovec citů, který do svých pastí je vábí a chytá, a ne vždy je to od něho úplně fér, kdo nemá lásku a hledá ji, ten občas ztrácí charakter.“ Možná po neuspokojených lovech přichází báseň s názvem „3.5. 2004“ - autorka bloudí plná smutku a bolesti, možná po nenaplněné lásce. Útěchou snad je, že to je jen v ten určitý den. Jak plní bolesti jsou ti, kteří prožívají svůj „3.5. 2004“ mnoho, mnoho dnů, měsíců či let. Pak básnička má ale díky bohu tolik síly, že personifikuje svůj boj o štěstí na světě jako souboj se „sedmihlavou saní“, „Zabíjet budeme obě, umírat jen jedna z nás...“, život vítězí a jde dál. Sbíрка končí známou krátkou, ale výstižnou básní: „Až i já, až i ty, až i naše pocity...“ - když ji člověk slyší přímo z autorčiny úst, až mu tuhne krev v žilách a třese se. Předtím se ještě autorka vyznává ze stálé a nehynoucí touhy po nové lásce, po ochutnání jablka poznání, i když je trochu svázána pozemskou vášní, která jí brání jít v poznání a realizaci ještě výše až k oblakům. Kéž Markéta najde svou cestu a lásku, i když přitom vedle vášně rozdá i mnoho bolesti a zůstanou po ní zlomená srdce. Ale v cestě za ideálem „létají třísky, když se kácí les“, jak píše zapomenutý klasik. M. V. (Plzeň, 28.10. 2004)

*** MILAN ŠEDIVÝ: Nový soud Šedivého o Irově:**

Vysokoškolačka, studentka pedagogiky, naše Markéta Irová se lepší!!! Už nepíše jako dvanáctiletá, už píše jako sedmnáctka! Nechala naivního rýmování, dala se na volný verš. Překonává tak překvapujícím způsobem samu sebe. Mluvím o výtvoru nazvaném Zpola splněné sny, které právě vyšly v Malých knížkách. Jen dumám, co by pro Irovou mohly znamenat zcela splněné sny? Dovést do reálu erotické dvojsmysly *Na znaveném koni/ Se na zavodněné planině/ Honíme (...)* *Koně pod námi zpocení/ Sbírají poslední zbytky sil?* Anebo: *Pro samou lásku jsem zapoměla na dobré mravy/ Na základní pravidla slušného chování?* Škoda že tyto „zpola splněné sny“ jí nemůžu splnit osobně a zcela. Cítím skoro rytířskou povinnost dopomáhat na svět takovýmhle dívčím snům, které – jako jedny z mála – jsou zcela realizovatelné... Když jsem před rokem či dvěma viděl v noční Solní ulici Markétinu siluetu (byla to doopravdy ona či jen půvabný přízrak nějaké jiné kamarádky Přesličkové?), byla neoddiskutovatelně hezká. Proto nepochybuju o tom, že to byly pouze bouřící se hormony, které ústy tehdy dvacetiletého Martina Pavloviče Zajíčka vzývaly před půldruhým rokem Irovou jako „*bohyni české (i světové) sic! poezie*“ jako „*ženu, jejíž talent překonává vše, co doposud jsem četl*“ a o níž byl přesvědčen, že jednou její verše budeme „*čísti v čítankách našich dětí a vnoučat.*“ Jestli Zajíčkovy hormony mají mít skutečně pravdu, Irová je stále pozadu i za třetí odmocninou jejich bombastického soudu! (Jsem jen člověk, a má vrozená ironie se někde přece uplatnit musí, ne?) (Dubí, 19.11. 2004)

*** JIŘÍ Č. ULRICH: Blahopřání Sasance M. P.:**

především k prvnímu místu v literárním Deštníku a podle mne i k tomu, jak píše básně. To druhé ovšem nemusí být pochvala, neboť stářím otupen a poeticky nevzdělán mohu pronášet názory duchaprázdné. Na Sasančiných básních se mi líbí srozumitelná a přitom originální metaforičnost evokující a současně zušlechťující realitu. Metafory nevisí opuštěny v prázdném prostoru, ale podávají si ruce a rozmlouvají spolu, v básních je pohyb, vývoj pocitu, děj (nebo nešetří se slovesy). Toto její písáckování mohu prožít a je to to krásné, aniž bych musel ulétat do konstrukcí a umělé pocitovosti, byť přirozené pro ty, co v poezii dlouhodobě žijí a jsou obeznámeni se všemi finesami předchozích tvůrců. Díky, Sasanko, za poezii nejen pro odborníky a fajnšmekry, ale i pro nás nepřiliš poetické čtenáře. (Plzeň, 7.11. 2004)

- [J. Č. U. (*1936) je básník, prozaik a dramatik, herec a režisér Divadla pro Nepřítomného Diváka, žije v Plzni.]

*** JAN VAVŘIČKA: Chci vyjádřit opětovné díky za zasílání Plže a za radost,**

kerou mi přináší. Po přečtení Vinšova Listopadu mě přepadla neodvratitelná touha chválení. Chválím a děkuji a velebím pana Vinše za nádherné Vinšování. Ač listopad nemám rád a brzká odpolední temnota pohlcuje ulice, domy a i mou duši, tak po přečtení Vinšova Listopadu se mi udělalo lépe. Díky za to báječné, poetické, milé, malebné počteníčko. Honza Vavříčka (Stříbro, 18.11. 2004)

- [J. V. (*1974) je prozaik zaměřený zejména na sci-fi, žije ve Stříbře a pracuje v Tachově.]

*** MARTIN ZAJÍČEK: Reflexe:**

V posledních dnech, týdnech, měsících - Audience. Děkuji, že jsem mohl shlédnout hru Václava Havla v podání dvou skvělých herců, které mám rád. Dobrých představení není nikdy dost.

- **4.10. 2004 Má první návštěva Čajrny v Pálovce.** Byl jsem nadšen. Doporučuji všem soustředit na ni svou pozornost. Jistě nebudete litovat.

- **4.11. 2004 HM... Bravo!** Neexistuje snad nic, co bych jim mohl jako posluchač (a fanoušek) vytknout. Nádhernou atmosféru večera mi kazila jen nepříjemná bolest nohou... Koho jen napadlo, že budeme během celého koncertu stát?

- **12.11. 2004 Domažlice děkují Antidivadlu za návštěvu a zároveň přejí všechno nejlepší k desátým narozeninám!** Váš humor je v tomto uplakaném počasí nejlepším lékem proti špatné náladě.

- ... **Pan Vojtěch Němec.** ... Vážený pane, obvykle se pousměji a jdu dál pokaždé, když zaslechnu hloupý vtíp. Váš příspěvek mě však nadzvednul ze židle. Zkuste do svého osobního života zahrnout také trochu empatie a zdravého rozumu. Uvidíte, že se Vám bude žít lépe. (Domažlice, 19.11. 2004)

- [M. Z. (*1983) je básník, prozaik a scenárista, žije v Domažlicích a zde také studuje na Vyšší odborné škole (obor sociální práce).]

*** MILENA PÍSAČKOVÁ: Vzkaz pro Tomáše Tomkúse Kúse (a posléze i pro ostatní) aneb Cyklistika versus literatura:** *Tomáši, Giana Terrago jsi mít nemohl, neb se k nám do ČR nedovází a nikdy nedovázal. To akorát já jsem si ho exportovala z UK, v podpalubí busu Capital Express. Z toho vyplývá, že nemůžeš posoudit, jak těžkopádná je nebo není jeho dynamika a jakou má geometrii rámu. Já to posoudit můžu a musím říct, že Terrago je vcelku prima kolečko na skákání, triky apod. a taky se na něm celkem slušně jezdí po městě, jelikož řídítka mírně vlaštková umožňují zatáčet pod menším úhlem a tím se snadněji vyhýbat lidem a překážkám. Závody ale stejně jezdím na 'obyčejném' biku Author Traction. Nic superextra, jenom Deore a pár vylepšení, jako je slušnější sedlo od PELL'S a nášlapy Wellgo; ono to není totiž zas tolik o stroji, jako o nohách a o fyzice. Třeba taková Radka Spěšná (ségra reprezentanta ČR v cross-country Milana Spěšného) jezdí na obyč. x let starém biku Rock Machine Rainbow (sice tam má LXka, SPDčka aj., ale ten rám je stejně šíleně těžkej a na geometrii se radši ani neptej – není to žádná Genesis) a přesto vyhrává v regionu i mimo něj, co se dá. Opravdu to nutně nemusí být zrovna Ravo Racing XC, natož něco lepšího. Kdo je vyšvihanej, může klidně jezdit na plečce a není to téměř poznat.*

*Jinak nevím, proč bych neměla psát povídky o bikingu a „tahat“ tohle téma do literatury – to by podle tebe taky Bass neměl napsat Klabzubovu jedenáctku, když je to o fotbale, a Karel Poláček s Otou Pavlem spoustu dalších sportovních povídek? A zrovna o tom psát budu, páč lidi jsou děsně neinformovaní, a ti, co o tom vědí trochu víc, zpravidla nepíší. Doufám, že ta moje první bikerská povídka nebude taky poslední... Jinak toho Petra Krále bych si ráda přečetla, to musí být moudřej člověk, ale taky chlap odvážná, že se vůbec pouští do takového kontroverzního a (neprávem) opomíjeného tématu, jakým je cyklistika...☺ Tím se dostávám k převelice závažnému bodu této statě☺, a to, **cyklistika versus literatura, potažmo poezie**. Ono to totiž lidem pořád vrtá hlavou, jak jdou tyhle dvě (bohulibé) disciplíny dohromady, a tudíž si apriori myslí, že dohromady nejdou; no co si budem povídat, děsná diskriminace to je, a rasové předsudky☺. Tuhle se nad tím někdy v srpnu zrovna podívoval Pepa Korous, jak může člověk (tj. já) zároveň holdovat kolu a poezii... Inu, to máte takhle: V praxi to vypadá tak, že bikeři se distancují od poezie (páč tomu nerozumí a netuší, že to není jen trapný a zoufalý přednes Cestičky k domovu v šesté třídě před tabulí) a tzv. Básníci zase dávají rychle ruce pryč od sportu, tj. i cyklistiky, aby se náhodou nenamočili do něčeho, co je pod jejich duševní úroveň. Zároveň ale obě zájmové skupiny svůj subjekt 'žerou' natolik, až se jim člověk stojící s (outsiderským) nadhledem někde na periferii obou těchto disciplín musí kolikrát smát (ne-li řehtat, a ne-li si tropit nejspíše žertíky). Tak, takovýto zdravý nadhled si, doufám, jednou provždy zachovám. Jedině to mi umožňuje věnovat se (v ideálním případě intenzivně) obojímu najednou – zmíněné aktivitě fyzické i duševní... Cosi mi napovídá o ideálu starořeckém (všestranně rozvinutý jedinec – pokořitel olympijského stadionu i pokořitel Múz – se může nejlépe zaslíbit bohu Diovi), případně o něco vzdálenější podobnosti v ideálu renesančního člověka... ale to nechám plavat... Nicméně nevím, proč bych nemohla stejně dobře obdivovat něčí rozsáhlou knihovnu jako něčí pěkné kolo?*

Ale abych vás uklidnila, toť se ví, že si biking a literatura (provozované na aktivnější úrovni) vzájemně lezou do zelí, a to někdy dost značně. Např. v rámci tréninkového plánu je potřeba dodržovat spánkový režim, a v tomhle smyslu tělo neošálíte – tzn. sedí-li člověk dlouho do noci u monitoru počítače (jako např. teď) a sepisuje vše možné i nemožné, je to sice čin chvályhodný ve vztahu k českému písemnictví☺, avšak druhý den na biku kopete bradu, páč tělu chybí dostatečná regenerace. (Ještě že už je po sezóně...) Přípouštím také, že kvantita nově sepsaných spisů výrazně pokulhává převážnou část roku (jaro, léto, podzim... i teplejší část zimy...), kdy rozumně smýšlející jedinec dá (v tvrdě vydobytém malém množství volného času), kdykoli je to jen trochu možné, přednost překrásnému počasí a rádění v hlubokých lesích bez civilizace před vysedáváním u psacího stolu v dusné místnosti. Na druhou stranu nelze opomenout, a to musím zdůraznit, že biking je pro literaturu (a poezii zvláště) zdrojem neobyčejně inspirativním. Ty nejlepší básně i nápady a myšlenky vznikají právě v oněch hlubokých lesích bez civilizace, na osamělých vyjížd'kách, po intenzivním prožitku něčeho podstatného, nevšedního a pozoruhodného, po adrenalinových sjezdech, případně v lehkých depresích. Člověk jest nezvratně obklopen všemocnou přírodou, bojuje, rve se; příroda mnohdy není snadno přemožitelná (nástrahy počasí, terénu, vzdáleností... ...touha překonat sama sebe...)

Co se týče romantiky, Tomáši, 'v zacvakání SPDček' jako prvního průvodního jevu naskakování na kolo zrovna žádnou nevidím. To je jako kdybys říkal, že na lyžování je nejromantičtější zacvakávání přeskáčů nebo běžkařských bot do vázání. Nebo že romantika jezdeckví tkví především v zasouvání jezdeckých bot do třmenů... Ostatně jezdeckví se podobá fenoménu bikingu asi nejvíc –

romantické pocity, které (především dříve) prožívali jezdci na koních, se dají přirovnat k souznění s přírodou, které následuje po osedlání aluminiového, chrommolybdenového či karbonového oře v době dnešní...

Chápu, že to se mnou nemáte mnohdy lehké. Přijdu do Jabloně, přijde řeč na to, jak žijeme, Helenka vzdychne v duchu „šmarjá“ a lomí nade mnou rukama. Víím, že jsem (lehce) kontroverzní, ale rozčilujte se na někoho, kdo po letech objeví na kraji pole zapovězenou jabloni plnou šťavnatého ovoce, jehož konzumace ho naplňuje nevšedním uspokojením... (A navíc, mě tyhle jabka v menším množství chutnaly odjakživa...)

P.S.: Jo, a Tomáši, achillovku sis asi neserval kvůli SPD pedálům, ale proto, že před sednutím na bike neděláš stretching© ... (Plzeň, 23.11. 2004)

*** MILENA PÍSAČKOVÁ: Klobouk dolů před Kloboukem dolů!**

Proč bych tajila, že můj převeliký obdiv k irské krajině a kultuře přerostl ve velikou vášeň... Mokře zelená příroda, kameny, rozervaná pobřeží; ostrov semknutý ze jedné strany Irským mořem a z druhé dlouhými vlnami Atlantiku. Nevysoké, avšak drsné hory plné melancholických mlh, čili jak Irové říkají, 'misty weather'. Stáda oveček, kamenné zidky oddělující pastviny, kamenná stavení a chaloupky na těch pastvinách, kamenné pevnosti, keltské kříže. Z jara žlutě kvetoucí trnité keře, které narušují všudypřítomnou zeleň svým zářivým odstínem. Zříceniny prostých kostelů i rozsáhlých opatství, zachovalé hrady... Poloostrovky na jihozápadě, kde to žije rybolovem a kde ještě spousta lidí mluví převážně gaelskou irštinou... Déšť, déšť, déšť... Keltské písmo a spletité keltské obrazce, které podle všeho mají svůj původ v rostlinných motivech vzdušných šlahounů břečťanu a psiho vína obemykajících kmeny stromů. Půvabně zvukomalebné místopisné názvy: Kilkenny, Tullamore, Wicklow, Connemara, Galway, Antrim, Newgrange, Limerick, Killarney... A Ballingarry, Ballinderry, Ballinamore, Ballinallee, Ballinskelligs... V neposlední řadě všudypřítomné irské hospůdky, Guinness, whiskey a hlavně živá Irish music.

Protože každý den není svátek sv. Patricka, musí se někdy improvizovat a 'live music' nahradit hudbou reprodukovanou. (Čímž decentně naznačuji, že mou vášni není jenom kolo.) Zrovna včera jsem rozšířila svoji kolekci irských CD o dva nové exempláře pocházející z nejmenovaného hojně navštěvovaného knihkupectví na Americké třídě v Plzni. S tím jedním CD si asi podložím stůl, kdežto to druhé dá hodně - je našlápnuté a stojí za to. Nechci jmenovat a dělat reklamu, takže pouze napovím, že je to to s půllitrem černého Guinnessu na obalu.

Avšak k věci. Mou zmíněnou vášeň nedávno posílily dva skvělé hudební zážitky, jejichž příčinou byly dva výborné koncerty hudebního seskupení Klobouk dolů. Tahle pětičlenná skupina, jejíž nástrojové obsazení splňuje nároky typicky irské sestavy (flétny, whistle, kytara, banjo, bubny - snad jediné harfa by tu ještě mohla být), se rovná svým výkonem a úrovní profesionálnímu hudebnímu tělesu. Toliko k mému (byť laickému) názoru. Za povšimnutí stojí především sytý hrdelní zpěv Zuzany Trampotové, která by klidně mohla konkurovat kolegyním v irských pubech (a vůbec, kdoví, jestli v Irsku nemá kořeny?) a také pěkný, výrazně temperamentní přednes Ilony Gruberové, která doplňuje hudbu recitací veršů irských a anglických autorů. Mluvený komentář mezi písněmi obstarává její manžel, kytarista Josef Gruber. Virtuózní je rovněž hra bubeníka Pavla Slámy (kromě klasických bubínků také hra na lžice a bodhrán) a flétnistky Lucie Tuháčkové (nepřeberné množství fléten, flétniček a píšťálek 'whistle'). Celé seskupení významně doplňuje banjista (moc se omlouvám, že jsem zapomněla jeho jméno...) působící dojmem typického dobráckého Ira, jemuž nechybí tolik potřebný klid a rozvaha. Oceňuji také výběr repertoáru a za zdůraznění stojí i chytře sestavený scénář koncertů. Tímto bych tedy Klobouku dolů chtěla velmi poděkovat a smeknout před nimi: klobouk dolů před Kloboukem dolů! (Plzeň, 23.11. 2004)

**Uzávěrka příštích barevných Listů je 22.12. 2004. Těšíme se na Vaše příspěvky!
(V elektronické podobě potěší...)**

KONTAKT:

Ason-klub, Knihovna města Plzně, ul. B. Smetany 13, 305 94 Plzeň,
tel.: 377 201 427, fax: 377 201 438, mobil (SMS): 721 281 635,
e-mail: asonklub@kmp.plzen-city.cz; <http://www.kmp.plzen-city.cz>
